

Таржаство беларускага вызваленага народа

Толькі шэсць месяцаў прайшло з таго часу, калі доблесная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія вызваліла Заходнюю Беларусь ад прыгнечальнікаў. Толькі пяць месяцаў прайшло з часу незабываемых дзён Народнага Сабраання, якое зыраіла адзіную волю народа Заходняй Беларусі аб устанавленні савецкай улады і з'яднанні беларускага народа ў адзінай Беларускай дзяржаве, у саставе вялікага Савецкага Саюза.

Які кароткі тэрмін, а якія велізарныя змены адбыліся ў эканоміцы, культуры, быццё народа! Згодна волі Народнага Сабраання зямля знаходзіцца ў руках тых, хто на ёй працуе, — у сялян, фабрыкі, заводы і банкі сталі грамадскім уладарствам. У органах улады — саветах, у сялянскіх камітэтах знаходзяцца прадстаўнікі народа.

Ва ўсіх вугалках заходніх абласцей Беларусі кіпіць велізарная творчая работа. 20 тысяч працоўных, паказваючы ўзоры стэханавіцкай працы, будууюць Днепра-Бугскі канал, рэканструюючы важнейшую ваенную магістраль. Многатысячная армія будаўнікоў прыступае да аднаўлення другой воднай магістралі — Днепра-Нёманскага (Огінскага) канала. Рабочыя ў горадзе Гродна рэканструююць веласіпедны завод, імкнучыся завесці выпрацоўку да 50 тыс. веласіпедаў у год. Запалавая фабрыка ў Пінску дае 1.500 скрынак запалак штодзённа. Аднаўляюцца заводы сельгасмашынаў у Ломжы і Літзе. Ужо ў гэтым годзе яны выпускаць 2,5 тыс. малатарнаў, каля 1.000 веялак, 13 тыс. саламарэзак, 1.000 ільнатрапалак. У бліжэйшы час уступіць у строй цэлы рад новых прадпрыемстваў. Расшыраецца абутковая фабрыка, быўшая «Арда», у Літзе. Фабрыка ў гэтым годзе выпусціць вялікую колькасць рознага абутку і 540 тыс. пар галош. Аднаўляюцца тэкстыльныя фабрыкі ў Беластоку. Лік рабочых тэкстыльшчыкаў павялічыўся на 4 тыс. чалавек.

Расце і шыршыцца стэханавіцкі рух, ламаючы старыя погляды на працу. Беластоцкія тэкстыльшчыкі высунулі лозунг зрабіць савецкі Беласток другім Іванавым. Ужо ў гэтым годзе рэканструіраваныя фабрыкі Беластока выпускаць каля 10 мільёнаў метраў высокакаснай тканіны. Ажыма ляная прамысловасць, якая ўжо ў гэтым годзе дасць 4.100 тысяч кубаметраў драўніны. Пачалі прапавіць раней закансерваваныя фанерныя заводы, арганізуецца лесахімічная прамысловасць, разгорнута будаўніцтва буйнага цагляна-цэлюлознага камбіната.

Заходнія абласці Беларусі маюць ужо ў 1940 г. свой першы народнагаспадарчы план, які з'яўляецца ілюстрацыяй велізарных клопатаў партыі Леніна — Сталіна аб краі, аб беларускім народзе. Гэты план, апрача сказанага вышэй, прадугледжвае аднаўленне разбураных бомбарыроўкай гарадоў, будаўніцтва шпіталя, рэканструкцыю вадарасонавага і каналізацыйных сетак, поўнае аднаўленне і расшырэнне тэлефоннай і тэлеграфнай сувязі, расшырэнне электрастанцый у Беластоку, Гродне, Брэсце і другіх.

Сотні тысяч беззямельных і малазямельных сялянскіх гаспадарак атрымалі зямлю, якая раней належала польскім магнатам і памешчыкам Радзівілам, Салегам, Тышкевічам і другім. Сотні тысяч гектараў пахатнай зямлі атрымалі быўшыя батракі, беднякі і малазямельныя сярэднякі, не лічачы выпасаў і сенакосных угоддзяў. Звыш 25 тыс. бескароўных і 10 тыс. бясконных гаспадарак назелены каровамі і коньмі. У дапамогу сялянам накіроўваюцца аграномы, тэхнікі, ствараюцца кузні для рамонту сельгаспадарчага інвентара.

Сяляне заходніх абласцей Беларусі актыўна рыхтуюцца да першай савецкай вясны, ачышчаюць насенне і рыхтуюць сельгаспадарчы інвентар і зброю, вывозяць гной на палі, дагаварваюцца аб

узаемнай дапамозе ў пахаве, аб узаемнай дапамозе насеннем. У аб'ёлах арганізавана каля 1.000 зернаачышчальных пунктаў і перасоўных абозаў для ачысткі насення. Да веснавой сяўбы ў сёлы заходніх абласцей рэспублікі завозіцца многа сельгаспадарчага інвентара: звыш 2.000 конных плугоў, 1.500 культыватараў, каля тысячы сеялак, сенакасілак, жатак і т. д.

Велізарную палітычную зытунасць сялян характарызуе жаданне многіх з іх арганізаваць калектыўныя гаспадаркі. Найбольш перадавыя сяляне, беднякі і сярэдніякі, глыбока разумеючы шліхі сацыялістычнага будаўніцтва ў вёсцы, вучацца на прыкладзе вялікага Савецкага Саюза, выступаюць застрэльшчыкамі стварэння калгасаў і ствараюць іх. У некалькіх выпадках заявы з просьбай арганізаваць калгасы сяляне падаюць цэлымі вёскамі. У Мастоўскім раёне, Баранавіцкай абласці, у вёсцы Курывавічы з 104 гаспадарак, пражываючых у вёсцы, заявы аб уступленні ў калгас падалі 95 гаспадарак. У вёсцы Вайнілавічы, гэтага ж раёна, з 102 гаспадарак — 98. У вёсцы Чудзіна, Ганчэвіцкага раёна, Пінскай абласці, з 319 гаспадарак у калгас уступілі 293. У Пружанскім раёне, Брэскай абласці, з 9.000 гаспадарак 2.428 падалі заявы аб уступленні ў калгасы. Да гэтага часу ў заходніх абласцях арганізавана 149 калгасаў, якія аб'ядноўваюць 9.856 гаспадарак.

Сяляне надзвычай сур'ёзна падыходзяць да арганізацыі калгасаў. Як правіла, пасля рашэння схода сяляне зараз жа прыступаюць да абагулення цяглавай сілы, насення, сельгаспадарчага інвентара. Партыйныя і савецкія арганізацыі аказваюць вялікую дапамогу калгаснаму будаўніцтву, наглядаючы за строгім захаваннем прыпынча дабрахвотнасці і не дапу-

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў бібліятэцы